

Yleiskatsaus hankinnoista vuodelta 2024

Salon kaupungin uusi hankintapoliittinen ohjelma kaudelle 2024-2028 hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 253 § 26.8.2024. Uuden hankintapoliittisen ohjelman keskeisinä yleisinä tavoitteina ovat hankintojen vastuullisuuden ja kestävyys-toteuttaminen sekä hankintojen kehittäminen kaikissa kaupungin hankinnoissa. Vastuullisuudella ja kestävyydellä tar-koitetaan taloudellista, ekologista ja sosiaalista kestävyyttä. Ohjelmassa on määritelty kolme päämäärää, jotka on johdettu suoraan kaupunkistrategiasta. Nämä ovat Elinvoimaiset hankinnat, Hyvinvointia tukevat hankinnat ja Kestävän talouden hankinnat. Näiden päämäärien alle on määritelty keskeiset tavoitteet, jotka tulevat ohjaamaan kaupungin tekemiä hankinto-ja ohjelmakaudella.

Hankintapoliittisen ohjelman 2024-2028 jalkautus on vielä kesken ja se on tarkoitus saada toteutettua vuoden 2025 aikana. Siten myös tavoitteiden toteuttaminen on vasta alkuvaiheessa, mutta muutamat asiat ovat jo toteutuneet hyvin. Suuri osa ohjelman tavoitteista ovat alkaneet muutamia tavoitteita lukuun ottamatta. Hankintapoliittisen ohjelman tavoitteiden on tar-koitus tulla osaksi käytännön työtä ja hankintaprosessia.

Hankintapalvelut on pyrkinyt lisäämään hankintakohtaisia ohjeita kaupungin henkilöstön käyttöön. Lisäksi kilpailutusjärjes-telmän (Cloudia) ja asiahallintajärjestelmän (Dynasty10) välinen integraatio otettiin tuotantokäyttöön vuoden 2024 syksyl-lä. Integraatiossa on vielä kehitettävää, mutta suuri osa asiakirjoista siirtyy sähköisesti asiahallintajärjestelmään (Dynasty), mikä helpottaa työtä paljon. Palvelualueiden hankintaosaamista on pyritty kehittämään edelleen. Hankintayhdyshenkilöt ovat kokoontuneet vuonna 2024 melko säännöllisesti, mutta heidän tehtävässään on vielä kehitettävää.

Salon kaupungin hankintapalvelujen kautta kilpailutettiin tai valmisteltiin vuosittain merkittävä määrä hankintoja, keskimää-rin yhteensä lähes 100 hankintaa per vuosi. Hankinnat kilpailutettiin pääsääntöisesti sähköisen hankintajärjestelmän Clou-di-an kautta. Kilpailutettavien hankintojen määrä on edelleen kaupungin hankintapalvelujen resursseihin nähden suuri. EU-kynnysarvot ylittäviä hankintoja on ollut keskimäärin 17 kpl vuodessa, kansalliset kynnysarvot ylittäviä 36 kpl vuodessa ja kansalliset kynnysarvot alittavia eli pienhankintoja 35 kpl vuodessa. Lisäksi ohjelmakaudella on kokeiltu dynaamista hankin-tajärjestelmää kahden hankinnan osalta, jossa on toteutettu muutamia sisäisiä kilpailutuksia. Vuonna 2024 Markkinaoikeu-nessa on ollut vireillä yksi hankintatapaus koskien työasemapalvelujen hankintaa, jonka Markkinaoikeus ratkaisi kaupungin hyväksi eli tehty valitus hylättiin.

Yhteishankintayksikköjen osalta Salon kaupunki on hyödyntänyt lähinnä Hansel Oy:n, Kuntien Tiera Oy:n, Turun seutuhan-kintojen sekä Sarastia Oy:n palveluja. Salon kaupunki on hyödyntänyt yhteishankintayksiköiden kilpailuttamia hankintoja tapauskohtaisesti arvioiden ja lähinnä rutiini- ja volyymituotteiden hankinnoissa. Yhteishankintojen määrä on pieni verrattu-

na kaikkiin kaupungin kilpailuttamiin hankintoihin.

Yhteenvedona voidaan todeta, että hankintapoliittisen ohjelman tavoitteet ovat alkamassa ja hankintoja on kehitetty eri tavoin vuonna 2024. Koska hankintapalveluissa oli osan vuotta 2024 vain yksi henkilö töissä, keskitettiin olemassa olevat resurssit kilpailutusten toteuttamiseen. Resurssi vajauksesta johtuen myös hankintapoliittisen ohjelman jalkauttaminen on viivästynyt ja sitä pyritään edistämään tulevina vuosina aiempaa enemmän.

7.1 Elinvoimaiset hankinnat

Tavoite	Toimenpide	Seuranta / Mittari	Vastuutaho	Toteuma
Kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa arvioidaan vaikutukset markkinoihin ja markkinavuoropuheluita lisätään.	<p>1. Selvitetään markkinavuoropuhelun tarve hankinnan suunnitteluvaiheessa.</p> <p>2. Tehdään laajoissa hankinnoissa markkinavaikutusten arviointi.</p>	<p>1. Tehtyjen markkinavuoropuhelujen määrä.</p> <p>2. Tehdyt arvioinnit / mahdolliset vaikutusten arvioinnit.</p>	Palvelualueet ja hankintapalvelut	<p>1. Markkinavuoropuhelujen määrä lisääntyy koko ajan. Markkinavuoropuhelut toteutettiin noin 12 hankinnassa, mm. liikennepalvelujen, työasemien, puhtaanapalvelujen, painatuspalvelujen ja Armfeltin koulun kalusteiden hankinnoissa.</p> <p>2. Arviointeja ei ole vielä tehty.</p>
Aktivoidaan yrityksiä osallistumaan julkisiin hankintoihin. Edistetään kaupungin hankinnoilla kilpailun syntymistä.	<p>1. Tehdään kysely yrityksille kaupungin hankintoihin osallistumisesta.</p> <p>2. Hankinnat kilpailutetaan tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.</p>	<p>Jatkuva seuranta.</p> <p>Saatujen tarjousten määrä (keskiarvo) / hankinta / vuosi.</p>	Palvelualueet ja hankintapalvelut	<p>1. Kyselyä ei ole vielä toteutettu.</p> <p>2. Saatujen tarjousten määrä vuonna 2024 oli keskiarvoltaan viisi (5) tarjousta per kilpailutus. Määrä on hyvä. Tarjouspyyntöihin tutustuneita tarjottajia oli keskimäärin 25 tarjoajaa per hankinta.</p>
Mahdollistetaan myös pienten ja keski suurten yritysten osallistuminen tarjouskilpailuihin hankinnan kohde huomioiden.	Selvitetään osatarjousten mahdollisuus hankinnan suunnitteluvaiheessa ja seurataan osatarjoukset sallivien tarjouspyyntöjen määrää.	<p>Jatkuva seuranta.</p> <p>Osatarjoukset sallivat hankinnat, kpl / vuosi.</p>	Palvelualueet ja hankintapalvelut	Vuonna 2024 kilpailutettiin noin 90 hankintaa, joissa 22:een hankintaan sai jättää osatarjouksen. On huomattava, että iso osa kilpailutettujen hankintojen lukumäärästä on pienhankintoina kilpailutettuja, yhden kohteen rakennusurakoita.
Lisätään viestintää onnistuneista hankintaesimerkeistä.	Lisätään viestintää onnistuneista hankinnoista kaupungin tiedotuksessa.	Onnistuneet hankinnat, kpl / vuosi, tehdyt tiedotteet	Hankintapalvelut, palvelualueet ja yhteisöpalvelut/viestintä	Tavoitteen toteuttaminen on alkanut. Vuonna 2024 ei tehty erillistä tiedotetta hankinnoista.

7.2 Hyvinvointia tukevat hankinnat

Tavoite	Toimenpide	Seuranta / Mittari	Vastuutaho	Toteuma
Hiilineutraalien hankintojen määrää lisätään. Selvitetään vaikuttavimmat hankinnat hiilineutraaliuden kannalta.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tunnistetaan ne hankinnat, joilla on merkittävä vaikutus hiilineutraaliuteen. 2. Lisätään hiilineutraaliuden kriteerejä mahdollisuuksien mukaan hankinnoissa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Merkittävimmät hiilineutraalit hankinnat tunnistettu. 2. Hiilineutraalien hankintojen määrä / vuosi 	Palvelualueet, hankintapalvelut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tavoitteen toteuma on alkanut. Hiilineutraaleja hankintoja tunnistetaan hankinnan suunnitteluvaiheessa. Erillistä selvitystä ei ole tehty. 2. Vuonna 2024 hiilineutraalius huomioitiin mm. sähköenergian, painatuspalvelujen ja kuljetuspalvelujen hankinnoissa. Arvioitu hiilineutraalien hankintojen arvioitu määrä on 5-10 hankintaa. Tavoitteena on kehittää selkeämpi seuranta hiilineutraaleille hankinnoille.
Vastuulliset elintarvikehankinnat. Elintarvikehankintojen minimivaatimukset pyritään laatimaan siten, että hankitaan Suomen lainsäädännön vaatimuksin tuotettuja elintarvikkeita.	Elintarvikehankintojen minimivaatimukset pyritään laatimaan siten, että hankitaan Suomen lainsäädännön vaatimuksin tuotettuja elintarvikkeita.	Elintarvikehankinnan kriteerit / hankinnan toteuma ja saadut tarjoukset	Ravitsemis- palvelut ja hankintapalvelut	Elintarvikkeiden hankinnasta on voimassa oleva sopimus, jossa kyseiset asiat on huomioitu. Seuraava kilpailutus toteutetaan vuonna 2026.
Lisätään kiertotaloutta tukevien hankintojen määrää ja tavoitellaan materiaalitehokkaita hankintoja.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selvitetään tavarahankintojen valmistelussa mahdollisuus hyödyntää kierrätettäviä ja uusiutuvia materiaaleja. 2. Hankitaan pitkän elinkaaren tuotteita sekä kiinnitetään huomiota tuotteiden korjattavuuteen ja haitattomuuteen. 3. Lisätään yhteiskäyttöisiä tavaroita ja palveluja. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutetut hankinnat, joissa huomioitu kierrätettävyyden ja uusiutuvat materiaalit. 2. Pitkän elinkaaren tuotteiden osuus toteutuneista hankinnoista. 3. Selvitetään sähköisen jakamisalustan mahdollisuutta yhteiskäyttöisten tavaroiden osalta. 	Palvelualueet ja hankintapalvelut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toimistokalusteiden yhteishankinnassa on yhtenä osa-alueena kierrätettävät kalusteet. Siivous- ja pyykinpesukoneiden hankinnassa otettiin huomioon vanhojen laitteiden kierrätettävyyden. 2. Tavoitteen toteutuminen ei ole vielä alkanut. 3. Tavoitteen toteutuminen ei ole vielä alkanut.

7.2 Hyvinvointia tukevat hankinnat

Tavoite	Toimenpide	Seuranta / Mittari	Vastuutaho	Toteuma
Osallistetaan käyttäjiä hankinnan valmistelussa ja huomioidaan erityisesti lapset käyttäjinä (lapsiystävällinen kunta).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Luodaan kriteerit hankinnan valmisteluvaiheessa käyttäjien osallistamiselle. 2. Selvitetään kynnyksarvot ylittävässä hankinnoissa mahdollisuus osallistaa hankinnan käyttäjiä. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutetut hankinnat, joissa käyttäjien osallistaminen tehty. 2. Jatkuva seuranta 	Palvelualueet ja hankintapalvelut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Armfeltin koulun kalusteiden hankinnassa osallistettiin koulun henkilökunta, oppilaat. Tilausajopalvelujen hankinnan valmistelussa tehtiin kysely käyttäjille. 2. Asiaa selvitetään mahdollisuuksien mukaan aina kunkin hankinnan yhteydessä.
Tunnistetaan hankinnat, joissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota sosiaaliseen ja eettiseen vastuullisuuteen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selvitetään keskeiset hankinnat, joissa sosiaalisuus ja eettisyys korostuvat ja joissa on riskejä. 2. Laaditaan mallikriteerit tai Code of Conduct -ohje hankintojen eettisiksi kriteereiksi / periaatteiksi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Keskeiset hankinnat selvitetty. 2. Mallikriteerit / -ohjeet laadittu. 	Hankintapalvelut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tavoitteen toteutuminen ei ole alkanut. Käytännön hankintatoimessa arvioidaan kuitenkin kunkin hankinnan mahdolliset sosiaaliset ja eettiset riskit. 2. Tavoitteen toteutuminen ei ole vielä alkanut.
Edistetään heikommassa työmarkkina-asemassa olevien, esimerkiksi nuorten, maahanmuuttajien ja pitkäaikaistyöttömien työllistymistä siihen soveltuvilla hankinnoilla. Kehitetään hankinnoilla työllistämisen mallia ja hankintaehdon soveltamisen käytäntöjä.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Luodaan hankinnoilla työllistämisen malli ja ohjeistus. 2. Sovelletaan tarkoituksenmukaisissa hankinnoissa työllistämisen mallia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Työllistämisen malli ja ohjeistus tehty. 2. Tehdyt hankinnat, joissa työllistäminen huomioitu. 	Työllisyyspalvelut ja hankintapalvelut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tavoitteen toteuttaminen on alkanut. Työllisyyspalvelujen kanssa on aloitettu uuden ohjeistuksen ja mallin laadinta. 2. Muutamassa yhteishankinnassa on huomioitu työllistäminen.

7.3 Kestävän talouden hankinnat

Tavoite	Toimenpide	Seuranta / Mittari	Vastuutaho	Toteuma
Kaupungin hankinnat ovat kokonaistaloudellisia ja kustannustehokkaita hankinnan elinkaarihuomioiden.	<p>1. Arvioidaan hankintojen taloudelliset vaikutukset sekä suunnittelussa että sopimusvaiheessa.</p> <p>2. Kehitetään hankintojen elinkaarikustannusten arviointia.</p>	Jatkuva seuranta	Palvelualueet ja hankintapalvelut	<p>1. Kunkin hankinnan yhteydessä arvioidaan hankinnan kustannukset ja taloudelliset vaikutukset yleisellä tasolla.</p> <p>2. Tavoitteen toteutuminen ei ole alkanut.</p>
Lisätään energiatehokkaita hankintoja etenkin rakentamisessa.	Toteutetaan kiinteistöjen lämmitystapamuutoksia. Päivitetään kiinteistöjen teknisiä järjestelmiä energiatehokkaiksi.	Tehdyt hankinnat, joissa toteutettu energiatehokas ratkaisu.	Tilapalvelut	Vuonna 2024 toteutettiin kolme lämmitystapamuutosta eli öljylämmityksen vaihto maalämpöön. Lisäksi on toteutettu valaistuksen uusimisia energiatehokkaampiin valaistuksiin. Ilmanvaihtokoneiden puhaltimia vaihdettiin energiatehokkaampiin malleihin.
Hyödynnetään kaupungin yhteishankintayksikkö-kumppanien kilpailutuksia etenkin volyymi- ja rutiinituotteiden hankinnoissa silloin, kun hankinnalla ei ole erityistä paikallista vaikutavuutta.	Hyödynnetään yhteishankintoja tapauskohtaisen arvion ja tavoitteen mukaan.	Yhteishankintojen määrä	Palvelualueet ja hankintapalvelut	Vuonna 2024 sitouduttiin yhteensä seitsemään yhteishankintaan. Kyseiset yhteishankinnat ovat olleet rutiiniluonteisia tavara- ja palveluhankintoja.
Vahvistetaan hankintojen johtamista sekä tunnistetaan strategisesti merkittävimmät hankinnat.	Toimialat tunnistavat keskeiset strategiset hankinnat ja niiden vaikutukset.	Toimialan strategiset hankinnat tunnistettu.	Toimialajohtaja ja hankintapalvelut	Tavoitteen toteutuminen on vielä kesken. Toimialat ovat laatineet hankintasuunnitelmat vuosittain.
Joukkoliikenteen ja koulukuljetusten hankinnat toteutetaan siten, että sopimuskaudella mahdollistetaan uusien toimintamallien ja teknologian hyödyntäminen.	Selvitetään ja mahdollisuuksien mukaan huomioidaan kunkin kuljetushankinnan valmistelussa uusien toimintamallien ja teknologian hyödyntäminen.	Toteutuneet hankinnat, joissa uusia toimintamalleja ja teknologiaa hyödynnetty.	Liikennepalvelut	Tavoite on toteutunut pääosin. Oppilaskuljetusten ja palveluliikenteen hankinta kilpailutettiin vuonna 2024, jossa otettiin käyttöön uusi toimintamalli, jossa koulukuljetuksiin käytettävä kalusto hyödynnetään palveluliikenteeseen. Lisäksi hankintaan sisällytettiin mahdollisuus ottaa käyttöön kuljetusten toiminnanohjausjärjestelmä, jolla kuljetusten seuranta voidaan tehostaa ja asiakastiedotusta parantaa.